

FEDERAAL PLAN TER BESTRIJDING VAN ARMOEDE EN ONGELIJKHEDEN 2025-2029

POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE
BETER SAMEN LEVEN
SPP INTÉGRATION SOCIALE
MIEUX VIVRE ENSEMBLE

.be

INHOUD

Van armoede naar sociale vooruitgang.....	3
Werk en sociale bescherming	5
Activering en begeleiding	6
Automatisering en take up van rechten	8
Kwetsbare groepen.....	9
Armoede en gezondheid.....	11
Betaalbare zorg.....	12
Toegankelijke zorg	13
Kwetsbare groepen.....	15
Armoede en de strijd tegen overmatige schuldenlast.....	16
Een effectieve begeleiding van de schuldenaar staat centraal.....	17
Armoede, armoederisico en koopkracht.....	21
Evaluatie.....	24

VAN ARMOEDE NAAR SOCIALE VOORUITGANG

Waarom dit plan bestaat

Deze federale regering voert moeilijke hervormingen door. Ze zijn nodig om de welvaartsstaat een duurzame toekomst te geven. Maar op korte termijn kunnen ze ook impact hebben op het inkomen van mensen, met name mensen die al lang met een uitkering leven. Dat feit willen we niet wegmoffelen: het komt erop aan het juiste antwoord op die kwetsbaarheid te geven. Een samenleving beoordeel je immers niet op haar rijkdom, maar op hoe zij omgaat met haar meest kwetsbare burgers in de moeilijkste tijden. Dat is een politieke keuze.

Vandaag loopt meer dan één op de tien mensen in dit land risico op armoede. Eén op de vijf Belgen leeft van dag tot dag, zonder enige reserve. Eén onverwachte rekening, één gezondheidstegenslag, één verlies van werk volstaat om een gezin in een cascade van schulden te duwen waaruit het zonder hulp nauwelijks nog uitkomt. Dat is geen abstracte statistiek. Dat zijn mensen van vlees en bloed, kinderen die niet volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, ouders die 's nachts wakker liggen van de facturen, zieken die zorg uitstellen omdat ze die niet kunnen betalen.

Mensen kiezen niet voor armoede, politiek beleid bepaalt mee hoe groot armoede is en blijft. Daarom maken we de politieke keuze om hier geen vrede mee te nemen, niet uit naïviteit, maar uit overtuiging: armoede is en mag geen noodlot zijn.

Vandaar dit plan.

Hoe we dit aanpakken

Wij moeten eerlijk zijn over de context waarin dit plan tot stand komt. De budgettaire marges zijn krap. De hervormingen van de regering zijn ingrijpend. Maar wie denkt dat moeilijke saneringen en een ambitieus armoedebeleid elkaar uitsluiten, vergist zich. Wie echter denkt dat ze automatisch samengaan, vergist zich even goed. Het verschil zit in de keuzes die je maakt als je saneert.

We willen die keuzes maken met een menselijk gelaat en bescherming bieden aan zij die kwetsbaar zijn of het moeilijk hebben. Zo raken we niet aan de indexatie van de laagste lonen en uitkeringen. We raken niet aan de minimumpensioenen van kwetsbare ouderen. We beschermen de koopkracht van wie het minst heeft, niet als gunst, maar als grondbeginsel.

Maar beschermen alleen volstaat niet. Een integraal plan vereist meer dan inkomensbescherming alleen. Het gaat ook over passend werk, het kunnen opnemen van rechten, gezondheidszorg, onbetaalbare facturen en schulden... Daarom werkt dit plan op vijf parallelle assen tegelijk:

- ✓ Activering met menselijk gezicht. Werk is de krachtigste uitweg uit armoede — maar alleen als de weg erheen begaanbaar is. We hervormen het GPMI zodat begeleiding op maat centraal staat. We maken werken lonender voor leefloongerechtigden. We investeren jaarlijks vijftig miljoen euro in de sociale economie voor mensen met een arbeidsbeperking. We geven maatschappelijk werkers terug de tijd die ze verdienen: de tijd om er écht voor hun cliënten te zijn.
- ✓ Automatische rechtentoekenning en toegankelijkheid. Rechten die niet worden opgenomen, bestaan eigenlijk niet. Non-take-up is een stille maar verwoestende vorm van onderbescherming. We verankeren het recht op niet-digitale toegang tot overheidsdiensten in de wet. We versterken de federale ervaringsdeskundigen in armoede. We bouwen drempels af, niet op.
- ✓ Betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg. Arm maakt ziek, en ziek maakt arm. Deze spiraal doorbreken vereist concrete maatregelen: uitbreiding van de maximumfactuur naar langdurige psychiatrische patiënten en naar meer geneesmiddelen, de uitbreiding van de derdebetalersregeling, een algemeen verbod op ereloonsupplementen

voor personen met verhoogde tegemoetkoming. Ons Witboek 2.0 voor de toegankelijkheid van de gezondheidszorg moet de nieuwe norm worden.

- ✓ **Schuldbemiddeling als fundament van sociale bescherming.** Eén op de vijf Belgen leeft zonder enige financiële reserve. Eén onverwachte uitgave kan een gezin in een neerwaartse spiraal duwen die zonder ingrijpen nauwelijks nog te stoppen is: een onbetaalde factuur wordt een aanmaning, een aanmaning wordt een dossier, een dossier wordt een schuld die een veelvoud bedraagt van het oorspronkelijke bedrag — aangevuld met kosten, interesten en invorderingsvergoedingen die de situatie alleen maar verergeren. Dit is de schuldenindustrie op haar slechtst, en wij pakken ze aan. Schuldbemiddeling is voor ons geen technisch sluitstuk. Het is een fundamenteel instrument van sociale bescherming. Dit plan hervormt de collectieve schuldenregeling grondig: trajecten worden verkort zodat mensen sneller een nieuwe start kunnen nemen, begeleiding door schuldbemiddelaars wordt versterkt zodat schuldenaren te allen tijde zicht houden op hun eigen situatie en budgettair zelfredzaam worden, en de alimentatierechten van kinderen worden maximaal beschermd via een hervorming van de DAVO. Tegelijk vegen we als overheid voor eigen deur: de praktijk van 'no cure, no pay' bij schuldinvoering — ook door overheidsinstanties — wordt wettelijk onaanvaardbaar gemaakt en actief gesanctioneerd.
- ✓ **Koopkrachtbescherming door facturen te bewaken.** We verlagen de energiefactuur voor wie een sociaal tarief heeft. We verplichten energieleveranciers tot transparante, onvoorwaardelijke prijzen. We verplichten telecomoperatoren hun klanten jaarlijks het meest voordelige tariefplan aan te bieden. We beschermen consumenten — in het bijzonder de meest kwetsbare — tegen roofzuchtige kredietpraktijken.

Wat dit plan concreet doet

Dit plan is geen intentieverklaring. Dit is een integraal actieplan met meetbare doelstellingen, een strak evaluatieframework en een duidelijke politieke verantwoordelijkheid voor elke maatregel.

Het plan bundelt tientallen concrete acties over de domeinen werk, sociale bescherming, gezondheid, schulden, koopkracht en consumentenbescherming in één coherente aanpak. Die aanpak vertrekt niet vanuit een ivoren beleidstoren, maar vanuit de realiteit van mensen in armoede. De federale ervaringsdeskundigen, de armoedeambtenaren in elk departement, het Steunpunt ter bestrijding van armoede — zij geven de richting aan. Microsimulaties via BELMOD en referentiebudgetten via CEBUD meten de reële impact op de meest preciaire huishoudens. Het Federaal Planbureau evalueert onafhankelijk het eindresultaat.

We reiken de hand aan de deelstaten, de lokale besturen, de OCMW's, de middenveldorganisaties en bovenal aan de mensen in armoede zelf — want een armoedebeleid dat niet mee vorm gegeven wordt door wie het betreft, mist zijn doel per definitie.

Het armoederisico daalde de voorbije jaren van 14,8 procent naar 10,9 procent. Dat is vooruitgang. Maar het is niet genoeg. Zolang honderdduizenden mensen in dit land niet menswaardig kunnen leven, is elk procent armoede een procent te veel.

De vorige regering boekte succes in de strijd tegen armoede door het verhogen van sociale minima. Deze regering heeft slechts heel beperkte mogelijkheden om uitkeringen te verbeteren, met name voor alleenstaanden met een handicap. Armoede heeft echter niet alleen te maken met het inkomen van mensen, maar ook met de uitgaven die ze moeten dragen, met schulden die ze maken, met ontoereikende dienstverlening... Op deze punten kiest dit plan voor sociale vooruitgang. Niet ondanks de moeilijke tijden. Maar juist omdat de tijden moeilijk zijn.

FRANK VANDENBROUCKE

Vice-eersteminister en minister
van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
belast met Armoedebestrijding

WERK EN SOCIALE BESCHERMING

De welvaartsstaat, zoals die in België is opgebouwd na de Tweede Wereldoorlog, vormt nog steeds de beste bescherming tegen armoede. De opeenvolgende crisissen die onze samenleving tussen 2020 en 2022 doorstond, vormden een cruciale test voor onze sociale zekerheid en die slaagde er overtuigend in om de meest kwetsbare burgers te beschermen.¹, toont dit duidelijk aan. Binnen de verschillende crisisjaren werden de laagste inkomensdecielen het best en meest consistent beschermd. Tijdens en na deze periode bleef het armoederisico voor de totale bevolking ook dalen.

De steunpilaren van onze welvaartsstaat zijn met andere woorden de sterkste fundamenten van elk armoedebestrijdingsbeleid. De ondersteuning van personen in preciaire levensomstandigheden vormt daarbij de eerste en belangrijkste pijler. De regering is ervan overtuigd dat degelijke basisuitkeringen essentieel zijn voor de strijd tegen armoede. Daarom beslisten we om niet te raken aan de indexatie van de laagste lonen en uitkeringen om zo de koopkracht van elke burger stabiel te houden. Daarnaast raken we evenmin aan de minimumpensioenen.

Daar tegenover staat dat onze welvaartsstaat weerbaar moet zijn. Zeker in een tijd met uitzonderlijke politieke en budgettaire uitdagingen kunnen we het ons niet veroorloven om mensen achter te laten. Armoedestatistieken tonen duidelijk aan dat werk niet het enige maar wel het meest adequate antwoord is op armoede. Het armoederisico van huishoudens met een lage werkintensiteit bedraagt 50,6% terwijl dit voor de totale bevolking 11,4% betreft².

Daarom plaatst de federale regering activering centraal binnen haar beleid. Structurele hervormingen werden ingevoerd zoals de hervorming van de werkloosheidsuitkering en de installatie van het Terug Naar Werk-programma. Dit zijn maatregelen met een ingrijpende impact op het terrein die een structurele begeleiding en monitoring vragen om mensen aan het werk te krijgen en zo uit armoede te halen. Een kwalitatief activeringsbeleid moet evenwel voldoen aan een aantal criteria. Zo is het cruciaal dat maatschappelijk werkers via een doorgedreven administratieve vereenvoudiging meer tijd en ruimte krijgen om mensen te begeleiden uit armoede en naar duurzame jobs. Dat we veel meer werk maken van detectie van armoede. Dat we investeren in de sectoren van de sociale economie om activering op maat van de meest kwetsbare mensen mogelijk te maken.

Een activeringsbeleid en een sterk systeem van sociale bescherming staan allerminst haaks op elkaar. Bij het toeleiden naar professionele activering, en – wanneer tewerkstelling (nog) niet haalbaar is – naar sociale activering is het even belangrijk dat rechten zo snel en eenvoudig mogelijk opgenomen kunnen worden. Non-take up mag dan moeilijk te meten zijn³, TAKE-onderzoek van de FOD Sociale Zekerheid toont alvast aan dat dit zowel voor vervangingsinkomens als sociale voordelen erg hoog ligt. Een transversale problematiek vereist een transversale aanpak en daarom zal de federale overheid binnen haar verschillende administraties waakzaam zijn voor de toegangsbarrières die eigen zijn aan haar diensten en rechten die zij verzekeren. De signalen van mensen in armoede en van de federale ervaringsdeskundigen in armoede geven daarbij de richting aan.

Activering en begeleiding

1. Het GPMI wordt aangemoedigd als een reëel instrument voor duurzame activering. Het toepassingsgebied van het GPMI wordt daarom uitgebreid tot alle begunstigden van een (equivalent) leefloon, behoudens voor mensen die om billijkheids- of gezondheidsredenen niet kunnen werken. Indien een persoon minstens een jaar na afronding van leefloon/GPMI nog steeds aan het werk is, ontvangt het OCMW een bonus die financieel gelijk staat aan het maandelijks bedrag leefloon (categorie gezinslast).

Een Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI) moet een hefboom zijn om personen uit armoede te halen. Het GPMI biedt als instrument een op maat gemaakt traject aan waarin de begeleiding van de begunstigde wordt vastgelegd. Het GPMI heeft betrekking op de inschakeling in het beroepsleven en in de maatschappij. Zo krijgen mensen een concreet plan dat hen stap voor stap richting maatschappelijke participatie en zelfstandigheid begeleidt. Deze regering moedigt daarbij de stap naar werk maximaal aan met de focus op duurzame activering. Een bedrag ter waarde van een maand leefloon (categorie gezinslast) zal aan het OCMW uitbetaald worden als een persoon na uitstroom een jaar aan het werk kan blijven. Het GPMI dient eveneens

¹ <https://socialsecurity.belgium.be/sites/default/files/content/docs/en/publications/silc/silc-analysis-social-situation-and-protection-belgium-2024-results-en.pdf>

² <https://www.armoedecijfers.be/topic/armoederisico-naar-bevolkingscategorie>

³ <https://socialsecurity.belgium.be/nl/sociale-rechten-toekennen/take-project>

oplossingen op maat te bevatten voor personen met een schuld- en/of verslavingsproblematiek.

2. Hervorming van de socio-professionele vrijstelling (SPI) om de overstap naar werk te bevorderen.

Voor leefloongerechtigden wordt de SPI-vrijstelling via een getrappt systeem aangepast om werken voor deze doelgroep lonender te maken en zo (mogelijk) voltijds werken aantrekkelijk te maken. Dit betekent dat een deel van het inkomen uit werk tijdelijk niet wordt meegerekend bij het leefloon, en dat dit voordeel geleidelijk afneemt naarmate het inkomen stijgt. We bekijken ook hoe de regelgeving geactualiseerd en verbeterd kan worden.

3. De federale regering werkt voor de toekenning van sociale voordelen toe naar een shift waarbij rekening wordt gehouden met het verruimd inkomen.

Om de stap naar werk te faciliteren worden sociale voordelen degressief naarmate inkomen stijgt. Sociale voordelen worden daarbij niet enkel op basis van statuut, maar rekening houdend met inkomen toegekend. Hierbij zal het inkomensbegrip verruimd worden tot alle (beroeps- of vervangings-) inkomsten, ook met inkomsten uit roerende en onroerende inkomens, om ervoor te zorgen dat sociale voordelen, waaronder de verhoogde tegemoetkoming voor gezondheidskosten, worden toegekend aan wie ze nodig heeft.

4. Een centraal register wordt aangemaakt dat het geheel aan sociale bijstand en voordelen inventariseert.

Het centrale register dient een effectief instrument te zijn in de strijd tegen armoede. Enerzijds doet ze dit door een instrument te ontwikkelen dat toestaat om non-take up te detecteren, anderzijds wil ze de stap naar werk ook aanmoedigen. EU SILC-armoedegegevens tonen duidelijk aan dat een duurzame, kwalitatieve job de beste dam tegen armoede is. De hoogte van sociale bijstand moet daarom bepaald worden door behoefte en niet louter door een statuut. In die context wordt een verruimd inkomensbegrip toegepast dat de verschillende roerende en onroerende inkomensbronnen eveneens mee in rekening neemt.

De doelstelling van dit centraal register is drievoudig:

Inventarisatie van sociale bijstand en voordelen.

De strijd tegen de non-take up van rechten: het centrale register moet ook gebruikt worden door maatschappelijke assistenten om te detecteren welke rechten rechthebbenden niet opnemen.

Plafonnering om een afstand tot het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen te garanderen. We ontwikkelen hier een gedifferentieerd kader dat toelaat rekening te houden met de objectieve noden van een gezin, met bijzondere aandacht voor eenoudergezinnen. Voordelen in het kader van de ziekteverzekering zijn vrijgesteld.

5. Teneinde de activering van personen met een arbeidsbeperking mogelijk te maken, versterkt de federale regering de sociale economie binnen de verschillende gewesten.

Mensen met een (geïndiceerde) arbeidsbeperking moeten een kans krijgen in de sociale economie. Dit noodzaakt een groeipad. Om de gevolgen van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd op te vangen voor de groep personen met een arbeidsbeperking wordt jaarlijks 50 miljoen euro geïnvesteerd in de sociale economie, verdeeld over de verschillende gewesten.

6. De federale regering zet in op administratieve vereenvoudiging voor maatschappelijke assistenten zodat zij zich meer kunnen focussen op de begeleiding van hun cliënten.

Een maatschappelijk assistent is de eerste vertrouwenspersoon van een OCMW-cliënt om de stap uit armoede te zetten. Deze professionals moeten echter de tijd en instrumenten krijgen om hun begeleidingsrol ten volle te kunnen spelen. Samen met de ministers van maatschappelijke integratie, werk en administratieve vereenvoudiging zal een werkgroep een plan van aanpak uitwerken voor administratieve vereenvoudiging bij de hulpverlening aan de meest kwetsbare doelgroepen.

- a. Verbetering van datastromen en procedures zodat uitbetalings- en verzekeringsinstellingen sneller kunnen uitbetalen en minder sociaal verzekerden een voorschot moeten aanvragen bij het OCMW in afwachting van hun uitkering.

- b. Een samenwerkingsakkoord wordt gesloten tussen de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling (VDAB, Actiris, Forem) en OCMW's zodat cliënten optimaal worden opgevolgd en begeleid.
- c. We stimuleren een beter begrip en gebruik van de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid door OCMW-medewerkers.

De werkgroep is opgestart in het najaar van 2025. Aanpassingen die geen reglementaire wijziging vergen (zoals verbetering van kwaliteit van datastromen) treden zo snel mogelijk in werking. Indien reglementaire wijzigingen nodig blijken, worden deze voorbereid met het oog op goedkeuring door de ministerraad vóór het zomerreces van 2026.

Automatisering en take up van rechten

7. Openbare diensten moeten verplicht één niet-digitaal kanaal zonder meerkost behouden.

De maatregel, gedragen door de Minister belast met Digitalisering, wil een fundamenteel recht in de wet verankeren: het recht op toegang tot overheidsdiensten ook voor mensen zonder digitale toegang. Concreet zal elke federale administratie minstens één niet-digitaal kanaal zonder meerkost moeten behouden, zoals een fysiek loket, een telefonische dienst of een contact per post. Deze maatregel mag in geen geval leiden tot een afbouw van de bestaande niet-digitale kanalen voor toegang tot de federale, openbare diensten.

Dit principe zal worden opgenomen in de wet van 19 juli 2018 inzake toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties.

De tekst vertrouwt de FOD BOSA de taak toe om toe te zien op de naleving van deze verplichting. Deze controle zal het voorwerp uitmaken van een jaarlijks verslag. Het doel is vooral voortdurende verbetering: de experts van de FOD BOSA zullen de betrokken administraties begeleiden om verbeterpunten te identificeren om de toegankelijkheid van hun diensten te versterken.

8. We versterken de rol van federale ervaringsdeskundigen in armoede door aanwervingsprocedures af te stemmen op de gevraagde expertise, zodat hun specifieke functieprofiel beter wordt beschermd.

De POD Maatschappelijke Integratie beschikt over een dienst van bijna 40 ervaringsdeskundigen in armoede. Deze ervaringsdeskundigen worden gedetacheerd naar andere overheidsadministraties en zorginstellingen (binnen het kader van het Witboek rond de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in België). Hun taak bestaat erin om binnen die organisaties signalen op te pikken en toegangsbarrières te identificeren voor personen in armoede. Deze signalen stromen door naar het beleidsniveau waar ermee aan de slag wordt gegaan. Het functieprofiel van een ervaringsdeskundige is dermate specifiek dat de federale aanwervingsprocedures onaangepast blijken te zijn. In samenwerking met FOD BOSA zal onderzocht worden wat het meest adequate, reglementaire antwoord is.

9. Een studie wordt gelanceerd naar een efficiëntere werking van de Dringende Medische Hulp waarbij de administratieve werklast voor OCMW's gereduceerd wordt om tot een vereenvoudigde procedure van rechtentoekenning voor rechthebbenden over te gaan.

Dringende medische hulp is een medische hulp in de vorm van een financiële tussenkomst van het OCMW in de medische kosten van een persoon zonder wettig verblijf. Het is een essentieel recht voor een van de meest kwetsbare doelgroepen. Het is dan ook cruciaal dat rechthebbenden deze ondersteuning daadwerkelijk met de nodige urgentie kunnen krijgen. Een studie moet aanbevelingen formuleren om de toekenning van dit recht administratief te vereenvoudigen, zonder daarbij de controlecapaciteit te verzwakken. Deze studie vertrekt vanuit de reeds bestaande onderzoeken, met een specifieke aandacht voor het advies van het Rekenhof uit 2025.

10. Het netwerk federale armoedeambtenaren krijgt de expliciete rol om deze legislatuur barrières tot toegang voor personen in armoede te identificeren en verbetervoorstellen aan te dragen. Binnen dit proces zullen de bepalingen uit het Handvest van Sociaal Verzekerde maximaal toegepast worden op sociale rechten en voordelen die buiten de sociale zekerheid toegekend worden door de federale overheid.

Non-take up heeft verschillende oorzaken (gebrek aan informatie, complexiteit procedures, schaamte,...) maar is een significante reden voor de onderbescherming van rechthebbenden. De federale overheid heeft de verantwoordelijkheid om dit tegen te gaan. Het netwerk federale armoedeambtenaren bestaat uit contactpunten binnen de verschillende overheidsadministraties. Een van hun kerntaken is de opvolging van het federale plan armoedebestrijding en de acties die onder hun bevoegdheidsdomein vallen. Tijdens deze legislatuur krijgt dit netwerk een prioritaire rol in de strijd tegen non-take-up. Elke administratie brengt daarbij haar eigen toegankelijkheidsbarrières in kaart en formuleert verbetervoorstellen om deze drempels te verminderen.

Het leidmotief hierbij is het Handvest van de Sociaal Verzekerde. Het Handvest van de sociaal verzekerde – dat voortvloeit uit een wet die sinds 1997 van kracht is – bevat op dat vlak een reeks regels die tot doel hebben de bevolking (de sociaal verzekerden) een minimale bescherming te bieden in haar contacten met de sociale zekerheidsinstellingen.⁴ Dit Handvest verzekert onder andere dat een sociaal verzekerde correct geïnformeerd wordt, binnen redelijke termijnen een antwoord krijgt een ontvangstbewijs ontvangt,... Eenmaal de sociale rechten en voordelen die een federale administratie toekent enerzijds en de barrières rond toegankelijkheid anderzijds geïdentificeerd zijn, zullen binnen het netwerk van federale armoedeambtenaren verbetervoorstellen in lijn met de principes uit het Handvest van de Sociaal Verzekerde uitgewerkt worden. Het Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting coördineert deze oefening.

Kwetsbare groepen

11. Met de specifieke enveloppe kwetsbare groepen wordt het vervangingsinkomen van specifieke kwetsbare doelgroepen versterkt door middel van gerichte maatregelen.

Het federale regeerakkoord maakte een specifieke enveloppe vrij om de meest kwetsbare groepen zoals personen met een handicap, ziekte, arbeidsongeschiktheid en invaliditeit te ondersteunen. Over de hele legislatuur bedraagt deze enveloppe 250 miljoen euro. De volgende maatregelen worden genomen:

a. Verhoging inkomensvervangende tegemoetkoming voor alleenwonenden met 2% op 1 januari 2026 en 1 januari 2028.

De inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) is een tegemoetkoming waar je recht op kunt hebben als je verdienvermogen verminderd is door je handicap. De tegemoetkoming vervangt het inkomen dat je zou krijgen als je geen handicap had. Armoedecijfers tonen duidelijk aan dat het armoederisico voor alleenwonenden met een inkomensvervangende tegemoetkoming een stuk hoger is dan dat voor andere categorieën. Met deze gerichte bijpassing willen we dit armoederisico doen dalen.

b. Een betere bescherming voor onregelmatige werknemers binnen de arbeidsongeschiktheidsverzekering door het statuut 'regelmatige werknemer' te versoepelen.

Vandaag ligt het vervangingsinkomen voor deze groep nauwelijks hoger dan het leefloon, terwijl velen onder hen wél een arbeidsloopbaan hebben opgebouwd maar net onder de huidige grens vallen. De toegangsvoorwaarden tot dit statuut zal daarom versoepeld worden door de grenzen inzake bruto dagvergoeding (met vijf euro) en werkvolume (met 9% tot 66%) te verlagen.

c. Optrekking forfaitaire arbeidsongeschiktheidsuitkering samenwonende zelfstandigen

Binnen de arbeidsongeschiktheidsverzekering vallen ook veel zelfstandigen onder het minimum voor het statuut 'regelmatige werknemer'. Binnen eenzelfde pakket zal de forfaitaire ziekteverzekering voor samenwonende zelfstandigen opgetrokken worden naar het niveau van het statuut 'regelmatig werknemer'. Dit houdt een harmonisering in ten opzichte van de categorieën 'met gezinslast' en 'alleenstaanden'.

12. Lancering van een oproep ter ondersteuning van kwetsbare gezinnen, met een specifieke aandacht voor eenoudergezinnen, op basis van de MIRIAM-methodologie.

⁴ Tweejaarlijks verslag Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: 'Menselijkheid als kompas in publieke dienstverlening. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie.' (2025).

Sinds 2016 bewijst de MIRIAM-methodologie dat een intensieve mix van individuele en collectieve begeleiding door een case manager erin slaagt om alleenstaande moeders belangrijke stappen uit armoede te laten zetten terwijl er ook aan hun empowerment gewerkt wordt. Met deze bredere oproep met een totaalbudget van 2,5 miljoen zullen de kernpunten van de methodologie, met bovenal de focus op collectieve peer-to-peer-begeleiding, ingezet worden voor de verschillende categorieën van kwetsbare gezinnen. Een specifieke focus zal op activering, beheer van de financiële situatie, (mentale en fysieke) gezondheid en huisvesting liggen. Door middel van deze focus creëren we een fundamentele hefboom tegen kinderarmoede.

13. In de schoot van de Interministeriële Conferentie Grootstedenbeleid, Maatschappelijke integratie en Armoedebestrijding wordt het Nationaal Actieplan Kindergarantie geactualiseerd om tot concrete hefbomen in de strijd tegen kinderarmoede te komen.

De Europese kindergarantie heeft als doel sociale uitsluiting van kinderen in nood te voorkomen en te bestrijden door de toegang tot een reeks essentiële diensten te waarborgen, door de bestrijding van kinderarmoede en het bevorderen van gelijke kansen.⁵ De Europese kindergarantie legt de focus op vier pijlers:

- ✓ Toegang tot kwalitatief hoogstaand onderwijs en opvang;
- ✓ Toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg;
- ✓ Toegang tot voldoende en gezonde voeding;
- ✓ Toegang tot adequate huisvesting.

In 2022 namen de verschillende regeringen in het kader van de Europese Kindergarantie een nationaal actieplan aan. Vandaag blijken een aantal van deze acties gedateerd te zijn. De Interministeriële Conferentie Grootstedenbeleid, Maatschappelijke integratie en Armoedebestrijding richtte onder voorzitterschap van de federale Minister belast met Armoedebestrijding een werkgroep op die een ambitieuze actualisering moet garanderen. De bedoeling is om in de eerste helft van 2026 tot een gericht addendum te komen dat enkele kernacties naar voor schuift omtrent de vier pijlers van de EU-Kindergarantie.

Binnen de federale bevoegdheden zien we reeds een aantal prioritaire acties:

- ✓ Aanneame en coördinatie van een nationale strategie rond gezonde voeding voor kinderen. De coördinatie vertrekt vanuit de IKW's geïntegreerde zorg en preventie.
- ✓ Uitrol van het perinataal programma 'Zorg en ondersteuning voor zwangere vrouwen, hun kinderen en hun gezin tijdens de eerste 1000 dagen' (zie actie 24).
- ✓ ...

14. Een nieuwe Housing First-oproep wordt gelanceerd met focus op twee essentiële assen: continuïteit van gezondheidszorg en "Housing First for Youth".

De strijd tegen dak- en thuisloosheid wordt opgevoerd door een blijvende inzet op noodopvang, aangevuld met de Housing First-methodologie die focust op duurzame oplossingen voor mensen in dak- en thuisloosheid die worstelen met complexe problemen.

Het Housing First-model positioneert de toegang tot huisvesting als een fundamenteel recht en biedt onmiddellijke toegang tot huisvesting, vanaf de straat, zonder tussenstappen en zonder andere voorwaarden dan die (rechten en plichten) waaraan elke huurder onderworpen is. Om mensen te helpen in hun huis te blijven en er weer bovenop te komen, biedt het model intensieve, multidisciplinaire ondersteuning op maat.

In de projectoproep ligt de nadruk op twee essentiële aspecten: (i) enerzijds de continuïteit van de gezondheidszorg, met name door te richten op de zorg na ontslag uit het ziekenhuis, de continuïteit van de zorg voor patiënten buiten ziekenhuizen en het voorkomen van verslechtering van hun gezondheidstoestand, en (ii) anderzijds "Housing First For Youth" projecten, gericht op aangepaste zorg voor jongeren die geen thuis hebben in de leeftijdsgroep van 16 tot 30 jaar.

We stemmen onze aanpak af met de verschillende relevante actoren en bestuursniveaus, wat op termijn moet leiden tot een actualisering van het samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/NL/legal-content/summary/eu-strategy-on-the-rights-of-the-child-and-the-european-child-guarantee.html>

ARMOEDE EN GEZONDHEID

Een goede gezondheid is cruciaal voor de volwaardige integratie van mensen in armoede in de samenleving. Arm maakt immers ziek en ziek maakt arm. Daarom investeren we de volgende jaren gericht in de betaalbaarheid van gezondheidszorg. De gezondheidszorgdoelstellingen die de Algemene raad van het RIZIV in mei 2025 aannam⁶, benadrukken het belang van zorg die zowel voor iedereen betaalbaar als voor iedereen van topkwaliteit moet zijn:

> *GZD 5 - Betere financiële toegankelijkheid van zorg voor iedereen en wegwerken van onverklaarde verschillen in de behandeling van verschillende socio-economische groepen*

Boven alles is het prioritair om acties op te zetten die een onmiddellijke, positieve impact hebben op de gezinsuitgaven. De voorbije jaren hebben we daarom onder meer de drempel voor de maximumfactuur voor de laagste inkomens verlaagd naar 250 euro per jaar. De maximumfactuur zorgt ervoor dat gezinnen die vaak zorg nodig hebben (en dus veel remgeld betalen), na het bereiken van deze drempel alle wettelijke remgelden voor de rest van het kalenderjaar terugbetaald krijgen. Voorts werd het voor alle zorgverleners mogelijk om de derdebetalersregeling toe te passen. Dat zorgde zeker bij de huisartsen voor een spectaculaire verhoging van de toepassing van de derdebetalersregeling waarbij patiënten het volledige ereloon niet langer moeten voorschieten, maar enkel het remgeld dienen te betalen. Voorheen mochten huisartsen de derdebetalersregeling niet toepassen voor raadplegingen, tenzij voor patiënten met verhoogde tegemoetkoming waar ze het verplicht moesten toepassen. Er werd een wettelijk verbod ingevoerd voor alle zorgverleners om ereloonsupplementen aan te rekenen voor ambulante zorg aan personen met het recht op de verhoogde tegemoetkoming. Dat verbod bestond al voor veel zorgverleners, maar niet voor artsen en tandartsen. Het werd gefaseerd uitgevoerd, en is sinds 1 januari 2026 volledig van tel bij de artsen. Bij de tandartsen volgt de laatste golf op 1 juli 2026. Ook wordt sinds 1 oktober 2024 de verhoogde tegemoetkoming onder bepaalde voorwaarden automatisch (ambtshalve) toegekend door ziekenfondsen, en dit op basis van bestaande databanken. Dit geldt voor alleenstaanden die minstens 3 maanden arbeidsongeschikt, werkloos of invalide zijn, gebaseerd op inkomenscontrole via databanken.

Armoedestatistieken tonen dat het aantal mensen met risico op armoede dat de voorbije jaren gezondheidszorg moest uitstellen omwille van financiële redenen, daalde naar haar laagste punt (11,5%)⁷. Die statistische realiteit verhult niet dat de betaalbaarheid van onze gezondheidszorg een reële, constante uitdaging blijft waarop we krachtdadige antwoorden moeten formuleren.

Toegankelijkheid voor gezinnen gaat evenwel over meer dan over beschikbare middelen. De eerstelijnszorg moet zo georganiseerd zijn dat de meest kwetsbare burgers er ook de weg naar vinden. In 2014 nam de federale regering een Witboek voor de toegankelijkheid van de gezondheidszorg aan. Het uitgangspunt daarbij was dat mensen die vaak in erg schrijnende situaties leven die weg naar zorg vaak niet vonden en er daarom een actieve overheid nodig was die zelf deze mensen opzoekt.

Twaalf jaar later is de nood aan die outreachende rol nog steeds zeer groot. In nauwe samenhang met dit actieplan is het daarom tijd voor een grondige evaluatie van het Witboek die moet leiden tot een nieuwe en nog sterkere versie ervan, met een grote focus op toeleiding van mensen in armoede en een betere kennis van de informatie over gezondheid.

Betaalbare zorg

15. De maximumfactuur wordt uitgebreid naar langdurige, psychiatrische patiënten.

16. De maximumfactuur wordt vanaf 1 januari 2026 uitgebreid naar Cs- en Cx-geneesmiddelen.

Om te vermijden dat medische kosten te hoog oplopen, voorziet de maximumfactuur in een systeem dat de kosten voor geneeskundige verzorging binnen een gezin binnen de perken houdt. Wanneer de medische kosten van een gezin (die u na eventuele terugbetaling uit de verplichte ziekteverzekering) in de loop van een jaar een bepaald grensbedrag bereiken, worden de bijkomende kosten opgenomen door het ziekenfonds.

In het verleden gold de financiële bescherming van langdurige, psychiatrische patiënten door middel van de maximumfactuur maar voor 365 dagen. Om te vermijden dat deze doelgroep na die periode met

⁶ <https://www.riziv.fgov.be/nl/pers/advies-gezondheidszorgdoelstellingen-aan-de-algemene-raad-van-het-riziv>.

⁷ <https://www.armoedecijfers.be/topic/uitstellen-van-gezondheidszorgen-omwille-van-financiele-redenen>

een grote kostenberg komt te zitten, wordt langdurige, psychiatrische zorg ingeschreven in de maximumfactuur.

Door de uitbreiding van de maximumfactuur naar Cs-geneesmiddelen (zoals het griepvaccin of middelen tegen allergieën) en Cx-geneesmiddelen (zoals contraceptiemiddelen) komt nu alle terugbetaalde medicatie onder de maximumfactuur.

17. De Derdebetalersregeling wordt minstens uitgebreid naar tandartsen, logopedisten en kinesitherapeuten.

De derdebetalersregeling houdt in dat de patiënt bij de zorgverstrekker enkel het remgeld betaalt, terwijl het ziekenfonds het resterende bedrag rechtstreeks aan de zorgverlener vergoedt. Dit verlaagt de financiële drempels tot zorg aanzienlijk, in het bijzonder voor mensen met een laag inkomen of met hoge zorgnoden, en voorkomt dat noodzakelijke zorg wordt uitgesteld of afgesteld.

Vandaag kunnen zorgverleners de derdebetalersregeling toepassen en zijn zij daartoe in bepaalde gevallen wettelijk verplicht, bijvoorbeeld bij raadplegingen van huisartsen voor personen met een verhoogde tegemoetkoming.

De toepassing van de derdebetalersregeling wordt minstens uitgebreid naar tandartsen, logopedisten en kinesitherapeuten.

Voor artsen en tandartsen geldt sinds 1 september 2025 reeds de verplichting om verstrekkingen elektronisch te attesteren of te factureren.

18. Vanaf 1 juli 2026 geldt een algemeen verbod op het aanrekenen van ereloonsupplementen voor personen met een verhoogde tegemoetkoming voor ambulante zorg.

19. Ereloonsupplementen worden geplafonneerd om excessen onmogelijk te maken en de toegankelijkheid van de zorg te vrijwaren. Dit principe wordt wettelijk verankerd door het ontwerp hervormingswet gezondheidszorg, daarbij rekening houdend met de hervorming van de ziekenhuisfinanciering.

Gezondheidskosten moeten voor eenieder binnen een voorspelbaar kader vallen waardoor geen enkele burger voor een onverwachte, hoge kost komt te staan die bovendien sterk zou kunnen variëren afhankelijk van de zorgverstrekker. We beschermen de meest kwetsbare personen door een verbod op

ereloonsupplementen voor personen met een verhoogde tegemoetkoming voor ambulante zorg. Dit verbod was al van toepassing voor kinesitherapeuten, logopedisten, vroedvrouwen, verpleegkundigen,... Vanaf 1 januari 2026 is het ook van kracht bij artsen. Vanaf 1 juli 2026 is het eveneens algemeen van toepassing bij tandartsen.

Zorgverleners en ziekenfondsen krijgen tijd tot midden 2027 om een voorstel te doen over de plafonnering van de ereloonsupplementen, waarbij ze al dan niet met een algemeen plafond dan wel een verfijnd voorstel kunnen komen. Dit steeds op basis van beschikbare en objectieve data, en waar van toepassing rekening houdend met de hervorming van de nomenclatuur. Indien het overleg er niet slaagt om een vergelijk te vinden tegen midden 2027, zal de regering een beslissing nemen zoals voorzien in de kaderwet gezondheidszorg. Met deze hervorming willen we een transparanter en betaalbaarder systeem installeren dat erop gericht is om misbruiken tegen te gaan.

Toegankelijke zorg

Onderstaande acties kaderen binnen een ambitieus Witboek 2.0 voor de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in België.

20. Inhoudelijke versterking van de 0,5de-lijn in de vijf grootsteden om de gezondheidszorg van de meest kwetsbare doelgroepen te beschermen door enerzijds noodzorg aan te bieden, maar anderzijds kwetsbare mensen door middel van outreachend werk toe te leiden naar de reguliere gezondheidszorg.

De 0,5de lijn biedt enerzijds gezondheidszorg voor kwetsbare personen die geen toegang vinden tot de eerste lijn van de reguliere gezondheidszorg. Door middel van herstelbedden en straatverpleegkundigen spelen ze kort op de bal van de meest urgente noden. Anderzijds zorgen ze ook voor een duurzame toeleiding van dit publiek tot de eerstelijnszorg.

Rekening houdende met de budgettaire mogelijkheden wordt de capaciteit aan herstelbedden in de vijf grootsteden versterkt. In Charleroi opent vanaf 2026 een opvang met twintig herstelbedden. Dit brengt het totale aantal herstelbedden dat vanuit het Witboek gefinancierd wordt op 95 herstelbedden.

Daarnaast worden de recente initiatieven rond psychologische zorg en verslavingszorg geëvalueerd en versterkt. De voorbije jaren werd sterk ingezet op de ontplooiing van deze focus binnen de verschillende grootstedelijke projecten. Dit stond toe om kwetsbare personen met een verslavingsproblematiek en/of psychologische nood de eerste, urgente hulp aan te bieden. Tijdens deze legislatuur wordt binnen het RIZIV een coördinatiemodel uitgewerkt waarbij de samenwerking met partners uit de reguliere zorg versterkt wordt.

Daarnaast stimuleren we de overdraagbaarheid van dit methodologische model naar andere grote steden.

21. De interculturele bemiddeling wordt verder ontplooid binnen de eerstelijnspsychologische zorg.

Interculturele bemiddelaars zijn essentiële schakels om zorg bevattelijk te maken. Ze werken socio-culturele en taalbarrières weg en bevorderen zo de gelijke toegang tot gezondheidszorg. De afgelopen jaren werden, in samenwerking met de lokale netwerken geestelijke gezondheidszorg, al initiatieven genomen om die taal- en cultuurbarrières ook weg te werken rond psychologische zorg.

De interculturele bemiddeling wordt deze legislatuur breder verspreid binnen de eerstelijnspsychologische zorg. Voor eerstelijnspsychologen die hier reeds gebruik van maken, worden de bestaande, administratieve obstakels weggewerkt zodat zij rechtstreeks beroep kunnen doen op interculturele bemiddelaars. Binnen de lokale netwerken geestelijke gezondheidszorg wordt de toepassing van interculturele bemiddeling binnen de eerstelijnspsychologische zorg verder versterkt.

22. Het empoweren en aanleren van gezondheidsvaardigheden aan kwetsbare mensen wordt verder versterkt door een efficiënte uitwisseling van de signalen van ervaringsdeskundigen, interculturele bemiddelaars en community health workers door middel van de installatie van versterkt coördinatiemechanisme.

Ervaringsdeskundigen, interculturele bemiddelaars en community health workers (die zeer lokaal buiten

de muren van het ziekenhuis kwetsbare burgers toelieden naar reguliere zorg) hebben specifieke profielen die op geen enkele manier inwisselbaar zijn, maar wel complementair moeten zijn. Ze spelen een cruciale rol in de informatieverstrekking en gezondheidsgeletterdheid van kwetsbare patiënten. Daarnaast formuleren ze signalen die daarna efficiënt moeten doorstromen naar het beleid. Een versterkt aansturingsmechanisme wordt binnen het Witboek 2.0 geïnstalleerd om die complementariteit en signaalfunctie te versterken.

23. Een efficiënte samenwerking wordt opgezet tussen de crisis- en urgentieteams psychologische zorg en de 0,5de-lijn die in het kader van het Witboek 2.0 de meest kwetsbare mensen in armoede op het terrein begeleiden naar reguliere zorg

De uitrol van de crisis- en urgentieteams psychologische zorg is in volle opstart. Mobiele teams werken samen met huisartsen, politie en spoeddiensten om responsief te kunnen ingrijpen bij acute situaties. Hoewel dit initiatief zich niet louter richt op personen in armoede worden de teams regelmatig geconfronteerd met personen in een situatie van schrijnende armoede, dakloosheid,... Tegelijk zijn binnen het kader van het Witboek 2.0 organisaties actief in de vijf grootsteden die de 0,5de gezondheidslijn voorzien voor het meest kwetsbare doelpubliek. Deze legislatuur zal op zijn minst een informeel samenwerkingsmodel uitgewerkt worden waarbij beide actoren zich snel op elkaar kunnen beroepen.

24. Een impactanalyse van sensibiliseringsacties rond de toegankelijkheid van gezondheidszorg wordt opgezet en gecoördineerd door de interkabinettenwerkgroep preventie.

Vandaag bestaat een veelheid aan sensibiliseringsacties om de toegang tot essentiële gezondheidszorgdiensten aan te moedigen. Binnen de interkabinettenwerkgroep preventie wordt bij meerdere preventiecampagnes vastgesteld dat die acties vooral de al goed geïnformeerde groep burgers bereiken. We voeren binnen de schoot van de interkabinettenwerkgroep preventie een impactanalyse uit met het doel kwetsbare doelgroepen in armoede efficiënt te bereiken. De aanbevelingen van die impactanalyse zullen vertaald worden in concrete acties.

Kwetsbare groepen

25. Uitrol van het perinatale programma 'Zorg en ondersteuning voor zwangere vrouwen, hun kinderen en hun gezin tijdens de eerste 1000 dagen'.

Het doel van dit interfederaal programma is de effectieve toegang tot zorg en ondersteuning te verzekeren voor kwetsbare zwangere vrouwen tijdens de eerste 1000 dagen. Deze eerste 1000 dagen hebben een grote impact op de groei, ontwikkeling en kwaliteit van leven van het kind op korte en lange termijn. In eerste instantie zal, door middel van een screeningsinstrument ontwikkeld door Born in Belgium Professionals, gefocust worden op vrouwen met psychosociale kwetsbaarheden. De screening van psychosociale kwetsbaarheden moet toestaan om de begeleiding rond deze vaak jonge moeders te versterken op basis van de geïdentificeerde noden. Een werkgroep zal binnen de schoot van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid de uitrol van dit programma monitoren.

26. Door middel van het interfederaal plan geïntegreerde zorg gewesten de mogelijkheid bieden om zorg op maat aan te bieden aan kwetsbare mensen.

De zorgnoden voor kwetsbare groepen zijn divers over de verschillende gewesten heen. De federale regering maakt het binnen het interfederaal plan voor geïntegreerde zorg mogelijk om de gewesten oplossingen te laten aanbieden die op maat zijn van verschillende doelgroepen. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende noden in functie van leeftijdsverschillen. In de schoot van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid wordt de noodzakelijke coördinatie en uitwisseling voorzien.

ARMOEDE EN DE STRIJD TEGEN OVERMATIGE SCHULDENLAST

Hoewel het armoederisico de voorbije jaren sterk daalde (van 14,1% in 2020 naar 10,9% in 2025)⁸ moeten we vaststellen dat de problematiek van overmatige schuldenlast die positieve tendens niet volgde. Wel integendeel. De mate waarin mensen met risico op armoede achterstallige betalingen hebben voor basisbehoeften bevindt zich op het hoogste peil sinds 2020.

Een BELSPO-studie van 2024, BE-PARADIS⁹, bevestigt deze cijfers. Eén op de vijf Belgen leeft van dag tot dag, zonder enige reserve. Een hoge, onverwachte uitgave kan mensen meteen in structurele armoede duwen, dikwijls het gevolg van brute pech. Worden de eerste budgetproblemen niet meteen opgelost, dan volgt er al snel een cascade van oplopende kosten. Een onbetaalde factuur wordt zo een schuld die een veelvoud bedraagt van het oorspronkelijke bedrag.

De vorige regering slaagde er effectief in om het aantal mensen met een risico op armoede te verminderen door de laagste uitkeringen op te trekken richting de Europese armoedegrens. Vandaag is het broodnodig om mensen bij te staan bij het onder controle houden van uitgaven. Daarvoor hebben we een beleid nodig dat schuldproblemen sneller oppikt, burgers beschermt tegen weinig transparante procedures en hen beter begeleidt in schuldafbouw.

Met dit federaal actieplan presenteren we een ambitieuze, gecoördineerde aanpak van de verschillende facetten van schulden. De procedure van Collectieve Schuldenregeling moet een instrument zijn dat mensen hun financiële situatie weer onder controle doet krijgen terwijl ze waardig kunnen blijven leven. Kinderen moeten ten volle kunnen deelnemen aan de maatschappij ondanks de schuldenlast van hun ouders. Om dit te verzekeren, wordt ook de slagkracht van de Dienst Alimentatievorderingen versterkt.

Aan de andere kant wordt ook de zogenaamde schuldenindustrie onder de loep genomen. De afbetaling van schulden dient volgens eerlijke en voorspelbare processen te verlopen en mag geen ondoorzichtig kluwen worden. We verbeteren daarom bestaande procedures en vegen als overheid ook voor de eigen deur.

Om de verschillende facetten van overmatige schuldenlast efficiënt te bestrijden zal na de aanname van

dit federale actieplan een politieke werkgroep opgericht worden met de ministers bevoegd voor Armoedebestrijding, Maatschappelijke Integratie, Justitie, Consumentenbescherming en Economie. Deze werkgroep zal de uitvoering van de acties ter bestrijding van overmatige schuldenlast opvolgen.

Een effectieve begeleiding van de schuldenaar staat centraal

27. Opstart sensibiliseringscampagne omtrent overmatige schuldenlast.

Eind 2025 lanceerde de POD Maatschappelijke integratie samen met de regionale steunpunten voor de diensten schuldbemiddeling een sensibiliseringscampagne rond overmatige schuldenlast. Deze campagne dient drie doelstellingen: 1) het centraliseren van informatie omtrent schuldenlast en mogelijke ondersteuning 2) formuleren van beleidsaanbevelingen en 3) proactief sensibiliseren via verschillende communicatiekanalen. Met die laatste activiteit wordt zowel ingezet op een preventieve aanpak van schuldenlast als het bredere narratief binnen de samenleving omtrent deze problematiek beïnvloeden.

Sensibilisering ter preventie van overmatige schuldenlast moet een constante as van het federale armoedebestrijdingsbeleid zijn. Om dit te verzekeren worden de beleidscel van de Minister van Justitie en de FOD Economie opgenomen in de stuurgroep van deze sensibiliseringscampagne.

28. Een ambitieuze, structurele hervorming van de collectieve schuldenregeling wordt opgezet om personen in armoede beter te beschermen. Binnen die structurele hervorming wordt een focus gelegd op volgende elementen:

- i. Verkorting van de maximale duur van de verschillende trajecten van collectieve schuldenregeling naar maximum vijf jaar. Onder welke voorwaarden deze hervorming wordt doorgevoerd, wordt bepaald op basis van de resultaten van een grondige studie die de FOD Justitie

⁸ <https://www.armoedecijfers.be/topic/armoederisico-naar-bevolkingscategorie>

⁹ <https://www.belspo.be/belspo/Fedra/proj.asp?l=nl&COD=B2%2F191%2FP3%2FBE%2DPARADIS>

begin 2027 zal aanleveren, in overleg met de geprivilegieerde partners inzake armoedebestrijding.

- ii. De bescherming van de participatie van kinderen binnen gezinnen in collectieve schuldenregeling.
- iii. Een grotere mate van begeleiding waarbij de schuldenaar enerzijds een duidelijk zicht bewaart op de eigen financiële situatie en budgettair zelfredzaam wordt.
- iv. Binnen deze structurele hervorming zullen oplossingen op maat gezocht worden voor mensen zonder reële afloscapaciteit.

De collectieve schuldenregeling is een gerechtelijke procedure die het de schuldenaar mogelijk moet maken om zijn schulden af te betalen en tegelijk nog een menswaardig leven te leiden. In samenwerking met een schuldbemiddelaar wordt een plan van aanpak opgesteld om de verschillende schulden af te betalen.

Ten opzichte van haar buurlanden is de maximale duur van een traject van collectieve schuldenregeling lang. Een rapport van de Nationale Bank toont aan dat de duur van een minnelijke en gerechtelijke aanzuiveringsregeling voor een grote groep tussen de zes en negen jaar bedraagt (respectievelijk 61,6% en 47,3%).

Er moet daarnaast absoluut vermeden worden dat de collectieve schuldenregeling een passieve, slecht-geïnformeerde positie oplevert voor de persoon met overmatige schuldenlast. Deze actie veronderstelt een actieve samenwerking met het deelstatelijke niveau om de vorm van deze begeleiding en onderstaande acties vorm te geven.

- a) Een verplichte jaarlijkse ontmoeting voorzien tussen de gerechtelijke bemiddelaar en de verzoeker van zodra de Arbeidsrechtbank een gerechtelijk bemiddelaar heeft aangesteld. Ook wordt een ontmoeting binnen deze procedure verplicht op sleutelmomenten zoals opgenomen in artikel 1675/14 §1 van het Gerechtelijk Wetboek;
- b) De dienst schuldbemiddeling die een sociale begeleiding wenst te verzekeren, betrekken bij deze ontmoeting indien de verzoeker dat wenst (lastgeving in het verzoekschrift). Het juridisch kader wordt onderzocht dat moet

toelaten dat de schuldenaar vergezeld wordt door een persoonlijke steunfiguur tijdens deze ontmoetingen.

29. Lancering van een pilootproject waarbij de mate waarin de beslaggrenzen binnen een collectieve schuldenregeling toestaan om een menswaardig bestaan te leiden getest wordt. Binnen dit pilootproject wordt een specifieke aandacht gelegd op de participatie van kinderen om een cirkel van generatiearmoede te doorbreken

Zowel de Wet over de collectieve schuldenregeling als boek XIX van het Wetboek Economisch Recht stellen dat de schuldenaar moet beschikken over een budget dat toestaat een menswaardig leven te leiden. Schuldbemiddelaars vinden in deze wetten geen concretere invulling van het begrip menselijke waardigheid, maar kunnen wél een beroep doen op de zogenaamde beslaggrenzen: de inkomensgrenzen en goederen die niet voor beslag beschikbaar zijn. Bij het bepalen van het leefgeld moet volgens de wet op de collectieve schuldenregeling deze inkomensgrens worden gerespecteerd, en slechts met instemming van de schuldenaar mag het leefgeld tijdelijk worden gereduceerd, waarbij het leefloon, vermeerderd met de gezinsbijslag, als absolute ondergrens telt.

Die beslaggrenzen houden echter geen rekening met de verschillende levenssituaties die schuilgaan achter een collectieve schuldenregeling. Ook houden ze te weinig rekening met de situatie van inwonende kinderen. Om de notie van een 'menswaardig bestaan' binnen de collectieve schuldenregeling te objectiveren, lanceert de Minister belast met Armoedebestrijding een pilootproject dat de impact van dergelijke beslaggrenzen op alle betrokken partijen zal onderzoeken. Binnen dit project zal de participatie van kinderen een sterk aandachtspunt krijgen. Kinderen mogen niet het slachtoffer worden van schulden die binnen een gezin gemaakt zijn.

Dit pilootproject zal uitgevoerd worden in samenwerking tussen de POD Maatschappelijke Integratie en de FOD Justitie en is complementair aan de hierboven vermelde studie van de FOD Justitie.

30. De federale overheid onderzoekt hoe een centralisatie bij de FOD Financiën als standaardinvorderingsinstantie afbetalingsplannen kan vereenvoudigen.

De FOD Financiën is de belangrijkste schuldinverderaar van de federale overheid, zowel voor belastingsschulden als voor niet-fiscale schulden die haar op vrijwillige basis worden toevertrouwd door andere federale instellingen. Om de invorderingsefficiëntie te verbeteren en de kosten voor de burgers te beperken, zou de FOD Financiën automatisch de standaardinvorderingsinstantie moeten worden voor alle federale schuldvorderingen. De verplichting om gebruik te maken van de diensten van de FOD Financiën (AAll) voor de invordering van federale schulden is voorzien in het Koninklijk Besluit van 12.08.2024 (artikel 8), maar wordt nog niet door alle federale overheidsdiensten toegepast.

De FOD Financiën heeft een strategie die gericht is op het bevorderen van minnelijke en, indien nodig, gedwongen invorderingsmethoden die het minst kostbaar zijn voor de schuldenaar. Concreet geeft AAll, in tegenstelling tot andere overheidsinstanties, de voorkeur aan vereenvoudigde inbeslagnames (van lonen, toelagen, bankrekeningen, enz.) om het inschakelen van deurwaarders te voorkomen. Zij schatten dat de kosten van beslaglegging gemiddeld bijna 10 keer lager zijn voor de schuldenaar dan invordering door een deurwaarder.

Vóór de uitvoering van deze maatregel wordt met de FOD Financiën nagegaan hoe eventuele perverse effecten voor de schuldenaars vermeden kunnen worden.

31. Aanpassing boek XIX van het Wetboek van economisch recht op basis van de lopende evaluatie met het oog op verduidelijking rechten voor kwetsbare consumenten.

Door de invoeging van een boek XIX 'Schulden van de consument' in het Wetboek van economisch recht in 2023 zorgt de federale regering voor een betere bescherming van alle consumenten. Enerzijds voerde ze verplichting in om de consument een eerste, gratis herinnering te sturen bij een te late betaling. Anderzijds werden de maximale vergoedingen en interesten begrensd.

Zowel het regeerakkoord als de beleidsnota van de bevoegde minister verwezen naar de evaluatie die nu lopende is en naar de mogelijkheid tot bijsturingen. Een prioriteit ligt in duidelijke, financiële informatie en educatie van consumenten door middel van richtlijnen waarin de principes die van toepassing zijn op incasso op een didactische en concrete manier worden uitgelegd.

32. Hervorming tarief gerechtsdeurwaarders om de kosten voor schuldenaren echt naar beneden te brengen.

Sinds 1 oktober 2024 zijn de tarieven voor gerechtsdeurwaarders grondig hervormd. De bedoeling van de hervorming was de vereenvoudiging van de bestaande tarieven en de betere bescherming van kwetsbare schuldenaren. De bevindingen van het rapport van het prijsobservatorium dat eind 2026 wordt verwacht, zullen het koninklijk besluit inzake gerechtsdeurwaarderstarieven toetsen aan die twee prioritaire doelstellingen. Dit tarief mag de spiraal van overmatige schuldenlast in geen geval versterken.

33. Opstart van een tuchtraad binnen het kader van een nieuw tuchtrecht voor gerechtsdeurwaarders.

De tuchtraad voor gerechtsdeurwaarders moet wantoestanden vanwege notarissen en gerechtsdeurwaarders efficiënt aanpakken. Tot op vandaag is deze tuchtraad nog niet van start gegaan terwijl bijna 100 dossiers ingediend werden over potentiële misbruiken. Om kwetsbare schuldenaren te beschermen, is het prioritair dat de tuchtraad zo snel mogelijk van start gaat. Een jaar na invoering van het nieuwe tuchtrecht voor gerechtsdeurwaarders zal dit geëvalueerd worden.

34. Acties in de strijd tegen het 'no cure, no pay'-principe

Het 'no cure, no pay'-principe waarbij een dienstverlener alleen betaald wordt als hij succesvol schulden kan innen, is wettelijk verboden wegens de ex post-verhaling van kosten die daarna bij de schuldenaren plaatsvindt. Uit onderzoek bleek de voorbije jaren meermaals dat deze praktijk, ook bij overheidsinstanties, nog ingeburgerd is. Vaak is dit onbewust.

Voorgestelde acties:

- ✓ Toevoeging van een 3de lid aan artikel 522 van het Gerechtelijk Wetboek zodat het huidige verbod op de toepassing van het 'no cure, no pay'-principe doeltreffend gecontroleerd en gesanctioneerd kan worden.
- ✓ Aanpassing wet op overheidsopdrachten: "Met respect voor het recht van de Europese Unie en in het bijzonder de richtlijn 2014/24 wordt een verbod ingevoerd om overheidsopdrachten (voor de invordering van hun schulden) te gunnen aan invorderaars die aanbieden om betaald te worden in de vorm van commissielonen, forfaitaire tarieven of andere 'no cure no pay'-praktijken. In die overheidsopdrachten moet elke clausule geweerd worden, die:
 - een resultaatsverbintenis oplegt voor het te behalen invorderingspercentage;
 - een terugbetaling, deling of korting op de honoraria oplegt;
 - rechtstreeks of onrechtstreeks aanzet tot de kosteloze levering van bepaalde prestaties (aanbestedende overheden beschouwen het solvabiliteitsonderzoek vaak, zo niet systematisch, als een prestatie die de dienstverlener geacht wordt kosteloos te leveren);
 - extreem korte termijnen oplegt voor de betekening (want dergelijke clausules leiden tot discriminatie tussen schuldeisers, tot een vermindering van de kwaliteit en tot een verwatering van de maatschappelijke rol van de gerechtsdeurwaarder).
- ✓ Samen met de deelstaten wordt onderzocht hoe een controle- of ombudspunt de controle kan uitvoeren op de naleving van deze aangepaste wet. Dit om overheidsadministraties- en instellingen weer in regel te stellen indien nodig.

35. Hervorming DAVO: Automatische tussenkomst DAVO bij inning en betaling van alimentatiegeld bij nieuwe uitvoerbare titels

De Dienst voor Alimentatievorderingen helpt ouders die moeilijkheden hebben met het ontvangen van het onderhoudsgeld waarop ze recht hebben. In het huidige stelsel komt DAVO enkel tussen wanneer dit

expliciet gevraagd wordt wegens betalingsproblemen. In het voorstel tot automatisering zou DAVO automatisch tussenkomen voor de inning en betaling van van de onderhoudsgelden. Zo verzekeren we maximaal de rechten van de kinderen die in deze gezinnen leven. Een opt out-mechanisme zou geïnstalleerd worden indien onderhoudsgerechtigde en -plichtige na uitvoerbare titel tot een compromis komen. Het paradigma wordt in deze omgedraaid ter bescherming van de rechthebbenden.

36. Hervorming DAVO: Stapsgewijze verhoging maximumplafond voorschotten van 175 euro naar 350 euro

Het bedrag van 175 euro werd 21 jaar geleden bepaald, bij de aanneming van de wet tot oprichting van de DAVO, maar werd sindsdien niet meer gewijzigd en zelfs niet geïndexeerd. Deze hervorming komt tegemoet aan de actuele, financiële behoeften van huishoudens en kinderen in deze huishoudens. De regering zal het huidige maximumbedrag van 175 EUR per kind te verhogen tot 200 EUR vanaf 1 januari 2026. Een verdere verhoging van het nieuwe maximumbedrag van 200 euro, met jaarlijks 25 euro per maand per kind tot een maximum van 350 euro, wordt in het vooruitzicht gesteld in afwachting van een hogere recuperatiegraad, teneinde de budgettaire beheersbaarheid van het stelsel te verzekeren.

ARMOEDE, ARMOEDERISICO EN KOOPIKRACHT

Cijfers van Statbel leren ons dat 39% van de bevolking (eerder) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen. Dit cijfer ligt merkkelijk hoger dan het armoederisico van de totale bevolking (10,9 %). Een grote groep mensen maakt zich zorgen of ze de rekeningen en winkelkar kunnen blijven betalen. In het armoedebestrijdingsbeleid is het daarom belangrijk om ook te focussen op de groep die zich net boven de armoedegrens bevindt. Dit doen we door zowel de koopkracht van de laagste lonen als van de pensioenen en uitkeringen te beschermen. Een sterk beleid plaatst deze groepen niet tegenover elkaar maar biedt voor iedereen sociale vooruitgang.

Deze regering wil een actieve rol spelen in het doen dalen van de energie- en telecomprijzen. Elke consument moet duidelijke informatie krijgen over de meest voordelige tarieven en we verplichten de sectoren om deze tarieven ook proactief voor te stellen. Studies rond non-take up tonen ons duidelijk dat dergelijke informatie in eerste instantie ten bate komt van een reeds goed geïnformeerde groep burgers. De OCMW-federaties en het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding worden daarom voor het eerst actief betrokken bij deze acties om erop toe te kijken dat de verschillende initiatieven doorstromen tot bij de meest kwetsbare groepen.

37. Verlaging van elektriciteitskosten - Bijkomende accijnzenverlaging op elektriciteit voor personen met een sociaal tarief.

Het sociaal tarief voor elektriciteit verzekert dat personen in armoede hun elektriciteitsrekening kunnen blijven betalen door middel van een sterk verlaagd tarief. Boven op de accijnzenverlaging op elektriciteit die voor de volledige bevolking wordt ingevoerd vanaf 2026 zullen de accijnzen voor begunstigden van een sociaal tarief tegen mei 2026 naar het Europese minimum (één euro per megawattuur) gebracht worden. Hiertoe worden grotendeels de middelen van het Europese Social Climate Fund aangewend.

38. Verlaging van energieprijzen - Installatie van de verplichting voor energieleveranciers om reële prijzen zonder voorwaarden aan te bieden in prijsvergelijkers. Hiertoe zal specifiek gesensibiliseerd worden naar personen in armoede.

Leveranciers zetten op prijsvergelijkers vaak tarieven met kortingen die zodanig voordelig zijn, dat bijna niemand ze krijgt. Zo denk je dat je overschakelt

naar een goedkoper contract, maar in de realiteit is het soms zelfs een duurder contract. We verplichten leveranciers om kortingen aan te bieden zonder voorwaarden, en die vanaf dag één toegepast worden.

Tijdens deze legislatuur moduleert de Minister voor Consumentenbescherming deze 'durf vergelijken'-campagnes naar de doelgroep van personen in armoede. In samenwerking met de OCMW-federaties en armoede-organisaties wordt geprobeerd hen gericht te bereiken.

39. Verlaging van telecomprijzen – Overschakeling naar het meest voordelige tariefplan

Telecom is een basisbehoefte. Toegang tot internet en telefonie is dus noodzakelijk, maar te hoge telecommacturen wegen dus bijzonder zwaar op kwetsbare gezinnen. Veel consumenten blijven onbewust op te dure abonnementen zitten. Vooral kwetsbare groepen missen vaak de tijd, kennis of digitale vaardigheden om zelf te optimaliseren. De federale regering verplicht telecomoperatoren om jaarlijks het meest gunstige tariefplan aan de consument ter instemming voor te leggen. Hiertoe zal artikel 109 van de wet op elektronische communicatie gewijzigd worden.

40. Aanpassing van de wetgeving inzake het consumentenkrediet in het Wetboek van economisch recht om kwetsbare consumenten (waaronder minderjarigen) beter te beschermen.

De wetgeving over het consumentenkrediet werd op Europees niveau herzien door de Richtlijn 2023/2225 van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG. De nieuwe richtlijn tracht beter tegemoet te komen aan het doel – een betere bescherming van de consument en een vlotte werking van de interne markt voor consumentenkrediet – door duidelijkere bepalingen en een hogere graad van harmonisatie (uitbreiding van het toepassingsgebied). Daarnaast houdt de richtlijn meer rekening met digitalisering en nieuwe kredietproducten (SMS-krediet, Buy Now Pay Later, etc.) alsook met crisissituaties zoals de coronacrisis (respijtmategelen). De wetgeving over het consumentenkrediet in het Wetboek van economisch recht zal dus aangepast moeten worden. Het is daarbij belangrijk dat de financiële sector zijn belangrijke dienstverleningsfunctie binnen onze maatschappij ten volle kan blijven vervullen en dit met een bijzondere aandacht voor een hoge bescherming van de consument.

Door middel van een nieuw Koninklijk Besluit zal bovenstaande doelstelling gekoppeld worden aan een leeftijdsverificatiesysteem waardoor het voor minderjarigen onmogelijk is om producten of diensten te kopen op consumentenkrediet.

41. Installatie van een verkorte gerechtelijke procedure voor consumentengeschillen

Een verkorte procedure verlaagt de drempel voor consumenten om hun rechten af te dwingen wanneer die worden geschonden. Lang aanslepende geschillen kunnen financieel zwaar doorwegen, zeker bij mensen met beperkte middelen. Een studie zal gelanceerd worden om een efficiënte uitvoering te verzekeren.

EVALUATIE

Een actieplan is maar zo sterk als haar monitoringsproces. Correcte impactmeting vraagt immers een gedifferentieerd kader. De administratieve armoedestatistieken moeten daarbij aangevuld worden met complementaire gegevens over de reële kosten van personen in armoede. Een sterke monitoring van de uitvoering van alle acties wordt pas een krachtig instrument als die acties ook ex ante getoetst worden.

Hieronder wordt een evaluatieframework met drie pijlers voorgesteld. De robuustheid van dit kader staat of valt met de complementaire uitvoering van de verschillende pijlers. Een slotevaluatie zal finaal voorzien worden door het Federaal Planbureau. Dit evaluatieframework wordt uitgewerkt in een verduidelijkende handleiding.

Ex ante-analyse met behulp van bestaande, gespecialiseerde instrumenten

✓ Referentiebudgetten - Expertisecentrum Budget en Financieel welzijn (CEBUD) van de Thomas More-Hogeschool

Hoewel het Europese framework van EU SILC-gegevens de leidraad blijft voor onze evaluatie van de armoedecijfers, merken we dat deze gegevens met een zekere vertraging aangeleverd worden en dat ze een sterke focus op inkomen leggen. Daar tegenover staat het belang om ook de uitgaven van personen in armoede in kaart te brengen en die betalingen voor basisbehoeften af te wegen tegen de noodzakelijke budgetten om een menswaardig leven te leiden.

Artikel 12 van de Wet ter verankering van het federale armoedebestrijdingsbeleid¹⁰ voorziet in de opname van de referentiebudgetten in de evaluatie van het federaal actieplan. CEBUD startte nog voor de definitieve aanname van het plan een analyse van de acties waarop ze ofwel een zeer specifieke analyse over armoede-impact kunnen uitvoeren ofwel enkele pistes kunnen voorstellen over de uitvoerbaarheid van sommige maatregelen. In samenwerking met de FOD Sociale Zekerheid vergelijkt zij de evolutie van de referentiebudgetten met de evolutie van de bestaansminima.

¹⁰ <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1995/04/11/1995022286/justel>

✓ BELMOD

BELMOD is een microsimulatiemodel van de FOD Sociale Zekerheid waarmee beleidsmakers de impact van beleidswijzigingen in de sociale uitkeringen en belastingen kunnen onderzoeken. De resultaten van het model geven een inzicht in de impact op de inkomensverdeling of op armoede.

BELMOD startte nog voor de definitieve aanname van het plan een analyse omtrent de acties waarop ze ofwel een zeer specifieke analyse over de armoede-impact kunnen uitvoeren ofwel waarvoor ze de meest precieze doelgroepen kunnen aanduiden. De samenwerking met BELMOD is structureel. Het administratieve coördinatieteam van de POD MI zal daarom een structureel, jaarlijks monitoringsmoment opzetten met de FOD Sociale Zekerheid. Binnen dat monitoringsmoment zullen ook de conclusies van de Working Group Social Impact Crises meegenomen worden die elk kwartaal gepubliceerd worden omtrent werkgelegenheid en sociale bescherming in België.

Armoedetoetsen

In navolging van enkele regionale initiatieven wordt de ex ante-impactanalyse versterkt met armoedetoetsen op specifieke maatregelen. Een stuurgroep zal worden samengesteld met een mix van academische kennis, ervaringskennis en de expertise van de geprivilegieerde partners. Zij zullen enkele acties aanduiden waarvoor tijdens de volledige loop van het Federale plan een armoedetoetsing wordt uitgevoerd. Het is cruciaal dat deze keuze politiek neutraal gemaakt kan worden.

De methodologie achter deze armoedetoetsen wordt verder verfijnd, maar twee ex ante-vragen zijn cruciaal:

- Wat zijn de noodzakelijke voorwaarden voor een effectieve uitvoering van deze maatregel, los van eventuele uitvoering tijdens de vorige legislatuur?
- Wat is de verwachte, specifieke armoede-impact van deze actie?

Bij de vervolgmetingen worden er nog 2 vragen aan toegevoegd:

c) Welke maatregelen zijn ondertussen genomen?

d) Zijn de voorwaarden uit vraag a. vervuld?

De hierboven vernoemde stuurgroep komt minstens jaarlijks samen om zich te buigen over de geselecteerde acties, waarvoor de bevoegde administraties en kabinetten jaarlijks moeten rapporteren (zie infra).

Monitoringsinstrumenten

✓ Monitoring van de verschillende acties

Een monitoring wordt uitgevoerd op alle maatregelen van het plan om zicht te krijgen op de directe uitvoering van de maatregelen. Om een degelijke armoede-impact mogelijk te maken, worden vragen a en b (zie hierboven) bij de nulmeting ook gesteld en vraag d bij de eindmeting.

Om de administratieve vereenvoudiging van dit proces te bevorderen, vertrekken we vanuit het 'only once'-principe. Over elke maatregel zal slechts eenmaal gerapporteerd worden. Dit wil zeggen dat een actie die in twee of meer actieplannen vernoemd wordt slechts binnen één rapportagesysteem gemeten wordt. Dit veronderstelt uiteraard dat die informatie daarna wordt overgemaakt aan de verschillende coördinatieteams.

✓ Opvolging van een evenwichtige set armoede-indicatoren

De voorbije jaren werd bij de opvolging van het federale armoedeplan een set van macro- en thematische meso-indicatoren uitgewerkt¹¹. Deze set van indicatoren zal in samenwerking tussen de POD Maatschappelijke integratie en FOD Sociale zekerheid verfijnd worden, maar behoudt de cruciale focus op de EU2030-doelstellingen inzake armoedebestrijding.

Neutrale slotevaluatie door het Federaal Planbureau

Zoals gestipuleerd in artikel 11 van de Wet ter verankering van het federale armoedebeleid brengt het Planbureau in haar evaluatierapport op systematische wijze in kaart welke strategische en operationele doelstellingen van het plan bereikt zijn, alsook in welke mate de indicatoren zijn verbeterd en welke maatregelen het meest effectief bleken.

Er wordt gewerkt met zowel kwantitatieve data (statistische reeksen, macro-economische modellen, micro-simulaties) als kwalitatieve inzichten (evaluaties van partners, ervaringskennis).

De eindevaluatie richt zich op de structurele impact van het plan en onderzoekt welke effecten duurzaam zijn. Het Planbureau analyseert ook welke effecten rechtstreeks aan het federale plan kunnen worden toegeschreven, en welke beïnvloed zijn door externe factoren (bijv. economische conjunctuur, internationale crisissen, inflatie).

¹¹ <https://www.armoedecijfers.be/topic/macroniveau>

De POD MI is een overheidsdienst die ernaar streeft
een menswaardig bestaan te waarborgen aan alle personen.

<http://www.mi-is.be>

